

Státní divadlo v Ostravě - nositel Řádu práce

JAN DRDA

Dalskabáty - hříšná ves aneb Zapomenutý čert

KOMEDIE O OSMI OBRAZECH

REŽIE: **ALOIS MÜLLER j. h.**

SCÉNA: **zasl. umělec OLDŘICH ŠIMÁČEK j. h.**

KOSTÝMY: **VĚRA FABEROVÁ j. h.**

SCÉNICKÁ HUDBA: **PETR SKOUMAL j. h.**

CHOREOGRAFIE: **zasl. umělec ALBERT JANÍČEK**

DRAMATURG: **LADISLAV SLÍVA**

Premiéra 3. února 1979 v Divadle Zdeňka Nejedlého

OSOBY A OBSAZENÍ

Marijána Plajznerka, vdova po hrobaři	Milena Asmanová
Trepifajksl, později Mates, venkovský čert	zasl. um. Karel Vochoč
PhDr a ThDr Ichthuriel, šéf ústavu pro experimentální psychologii, alias Ignác	
Loula, farář v Dalskabátech	Přemysl Matoušek
Alois Piškytle, kostelník	Bedřich Kolliner
Majdaléna Pučálková, bohatá mlynářka	zasl. um. Jiřina Froňková
Ondřej Tyburec, kovář v Dalskabátech	Václav Antoš
Dorotka, kovářova žena	Eva Jelínková
Honza Mračno, kovářský pomocník	Vladimír Čech j. h.
	Zdeněk Žák j. h.
Mančinka, farská děvečka	Irena Rozsypalová
Lupino, potulný komediant	Jan Vlasák
Josef Medula, přespolní farář	Emil Wolf j. h.
Emanuel Broukal, přespolní farář	Miroslav Olejníček
Markýtko	Vladimíra Kubáčková j. h.—x
Bětko	Karin Szelongová j. h.—x
Kačenka	Lenka Kucharská j. h.—x
Kníže Belzebub, vládce pekel	František Šec
Marbulius, jeho sekretář	Miloš Pavlín
JUDr Solfernus, pekelný prokurátor	Stanislav Šárský
JUDr Belfegor, pekelný guvernér	Alexandr Postler
Služební čerti	Jiří Hašek j. h.—x
	Radomír Quis j. h.—x
	Břetislav Vojkůvka j. h.—x

Spoluúčinkují členové operního orchestru SDO.

x — posluchači Konzervatoře v Ostravě

Představení řídí: Miroslav Bílek

Text sleduje: Zuzana Němečková

Plajznerka - M. Asmanová

Trepifajksl - zasl. um. K. Vochoč

Několik čertovin najednou

ČERTOVINA PRVNÍ

Prozrazovat kuchařská tajemství, to je ČERTOVSKÁ věc. To taky ČLOVĚK může přijít o kuchyni. Ale nešť!

Víte, jak se taky někdy dělá divadelní program ke hrám, které toho mají na jevišti už dos za sebou? Jednoduše. To se vezme pár divadelních programů ke stejné hře z jiných divadel (nebo i z divadla vlastního — vždyť to už bylo dávno, na představení se sice ještě leckdo pamatuje, ale na divadelní program, prosím vás...), posbírání se z nich všechno, co je použitelné, dá se tomu nový výtvarný kabát, vrazí se do toho nové obsazení a hotovo. Všechno samozřejmě tajně, aby mohl redigující dramaturg chodit s pyšně vztyčenou hlavou a tvářit se (i před herci), jak je on moudrý, co všechno o věci nepřečet a nezná.

A je to venku! Teď čekám, že se na mě sešypou ti staří, světem a divadlem protřelí dramaturgičtí ČERTI, kteří mi to takhle radívali. ČLOVĚČE, proč to děláš?

Inu, z jedné malinkaté, naprosto pominutelné příčinky: abych si mohl beztestně zacitovat z divadelního programu k inscenaci Drdovy hry „Dalskabáty, hříšná ves“ v SDO v r. 1960, aniž bych byl obviněn z tajného redaktorského plagiátorství.

Ostatně proč si taky vymýšlet nějaké nové moudrosti o tom, co už stejně lépe a moudřeji řekli jiní?

Takže:

ČERTOVINA DRUHÁ (Citáty)

„Proč jsem vůbec napsal Dalskabáty? Když vyšly knižně České pohádky a v nich jako jedno z dvanácti čísel ZAPOMENUTÝ ČERT, dostal jsem od čtenářů několik dopisů, které mne vyzývaly, abych ČERTA zdramatizoval...“

Rozhodný impuls mi dal Luboš Pistorius, ... který zlomil mé zábrany a uvolnil mou potlačovanou chuť pustit se ještě jednou a jinak

do látky, kterou jsem stejně nosil v hlavě — text v Českých pohádkách jsem od začátku považoval za skicu něčeho, co by teprve mělo přijít.“

Jan Drda

„K výrazným přednostem této Drdovy hry — kromě jadrnosti lidového humoru — patří také psychologická pravdivost postav, hluboká LIDSKOST a překrásný český jazyk. ... Nesmí se však také pomíjet čirá poetičnost, která se ve hře tak pěkně ozývá.“

K neobyčejné síle autorovy fabulistiky patří vůbec ten boj vlka v rouše beránčím s počestným LIDEM — ta ĎÁBLOVA snaha svést ho k hříchu a nesmírná mravní síla těch LIDIČEK,

Plajznerka - M. Asmanová

Trepifajksl - zasl. um. K. Vochoč

jejich čestnost a nepodplatnost — stejně jako to Plajznerčino úsilí o POLIDŠTĚNÍ ubohého zapomenutého ČERTA prací!

To vše je ve svém celku něco, co se na českém jevišti hned tak nespátří; a bylo by věru škoda, kdyby se cokoli z toho oslabilo nebo ztratilo.“

národní umělec Aleš Podhorský

„LIDOVÝ živel je v Drdových pohádkách rozhodující jak pro motivaci děje, tak i pro celé ladění vyprávění. LID je hrdinou těchto pohádek, hlavně jeho názory, moudrost, zkušenost, dovednost a chytrost.“

univ. prof. PhDr. František Buriánek, DrSc.

„Tyla považuji za grunt i za dosud nepředstižený vrcholek české dramatiky. U něho je po všech stránkách čemu se naučit. A hlavně charakteru, jednoznačnosti autorského hlediska, vnitřní pravdivosti postav, síle, s jakou on umí vyzdvihnout a probojovat princip životního a společenského kladu. Nechci v tom smyslu dělat nějaké vnější deklarace, chci se jen přiznat, že je mým životním přáním, abych dokázal jít tylovskou stopou, a přitom psát s ostrou chutí současnosti — to je konečně sama podstata Tyla.“

Jan Drda

ČERTOVINA TŘETÍ (Citování sebe sama)

„Drdova komedie Dalskabáty, hříšná ves bude v našem repertoáru zastupovat oblast české LIDOVÉ klasiky.“

Z komentáře k dramaturgickému plánu SDO na sezónu 1978/79.

Ne, to nebyla žádná troufalost, když se chtěl Jan Drda poměřovat s Tylovým příkladem. On skutečně dokázal jít tylovskou stopou (až na krátkou epizodu v závěru života), dobrat se po tylovsku jádra životního kladu v postavách zcela obyčejných LIDÍ a LIDIČEK, opřených

pevně nohama o zem, po které chodí a kterou milují.

Kdysi jsem si dělal takovou malou soukromou anketu, co komu říká jméno Jan Drda. Ozvalo se mi: „Němá barikáda“, „Městečko na dlani“, „České pohádky“, „Hrátky s čertem“ a „Dalskabáty, hříšná ves“. Tedy především ta Drdova díla, jejichž hrdinou je obyčejný, nejčastěji vesnický nebo maloměstský ČLOVĚK, pro jehož zobrazení Drda čerpal inspiraci z rodného Příbramska, kam se po celý život neustále vracel. Tam, mezi obyčejnými LIDMI je základ jeho poetiky bytostného životního kladu, příčina toho, že se alespoň určitá část jeho díla stala trvalou všennárodní kulturní hodnotou, tedy klasikou.

Mančinka - I. Rozsypalová

Honza Mračno - Zd. Žák

Loula, farář - P. Matoušek

Lupino - J. Vlasák

ČERTOVINA ČTVRTÁ (Dialog se sebou samým)

Inscenace Dalskabátů v r. 1960 měla velmi vysoké kvality. Neměl jsi strach z tak vysoké laťky, když jsi navrhoval nové nasazení hry na repertoár?

Ty dřívější Dalskabáty jsem neviděl, takže tím odpadla řada zábran. Myslím, že je to ale hra, kterou by měla poznat i další divácká generace. A navíc jsme našli pro novou inscenaci v A. Müllerovi režiséra, v němž právě tento typ her vyvolává vnitřní rezonanci a pocitovou spřízněnost.

Apropos: ještě jeden citát, tentokrát z obsazení z r. 1960:

„Marbulius, Belzebubův sekretář Alois Müller“
Takže ČERTOVINA PÁTÁ (Otázka na tělo režisérovi)

Nebylo od Vás PO ČERTECH odvážné, že jste se podjal úkolu inscenovat znovu „Dalskabáty“, když jste v těch dřívějších hrál, a když máte v dobré paměti jejich divácký a kritický ohlas?

„Možná že ano. Zvlášť když tu předchozí inscenaci dělal režisér Podhorský, který byl vynikajícím specialistou na tento žánr. Ale „Dalskabáty“ jsou hra, která se musí zákonitě znova a znova vracet na jeviště, takže se s ní znova a znova musí setkávat další inscenátoři. A taky od té doby už uplynulo téměř dvacet let, během nichž jsem se s Dalskabáty už jednou setkal — v opavském divadle. Časový odstup si pak už sám vynucuje, aby se inscenátoři pokusili podívat na hru trošinku jinak. To samozřejmě neznamená hledat nějaký úplně nový výklad, protože hra je zcela jednoznačná v tom nejpodstatnějším, totiž v tom, s jakou láskou autor své LIDI a LIDIČKY kreslí. A to je nutno vždy zachovat.“

Připravil —sl—

Vedoucí technického provozu — Václav Kožušník; jevištní mistři — Jan Benek, Zdeněk Václavek; mistr osvětlení — Oldřich Malý; vedoucí vlásenkárny — Vojmil Nytra; vedoucí garderobiér — Zdeněk Slíva; vedoucí rekvizitárny — Eva Wiesnerová; vedoucí dekoračních dílen — Marcela Kožušníková; vedoucí dámské krejčovny — Bohuslava Čiháková; vedoucí pánské krejčovny — Milan Mončka.

Program vydalo Státní divadlo, nositel Řádu práce. Redakce programu — Ladislav Slíva; obálka a grafická úprava — Jiří Neuwirth; fotografie — Miloš Polášek, typografická spolupráce — Antonín Mosler. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 22, Hollarova 14, Ostrava 1.

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA Praha.

Cena programu 3 Kčs.

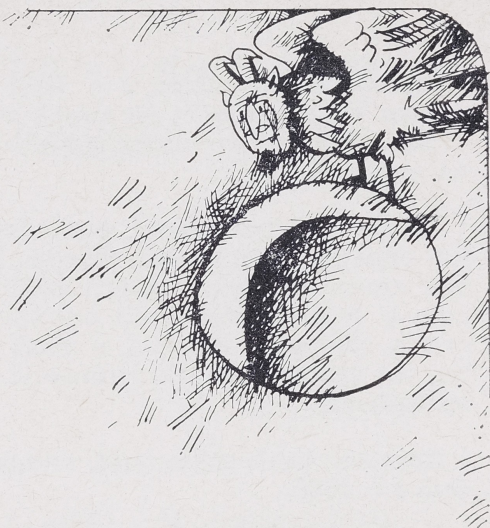
Piškytle - B. Kolliner

Loula, farář - P. Matoušek

Honza Mračno - Vl. Čech

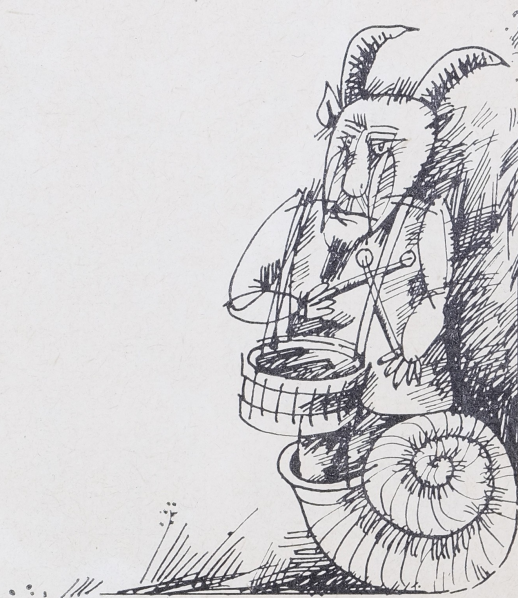
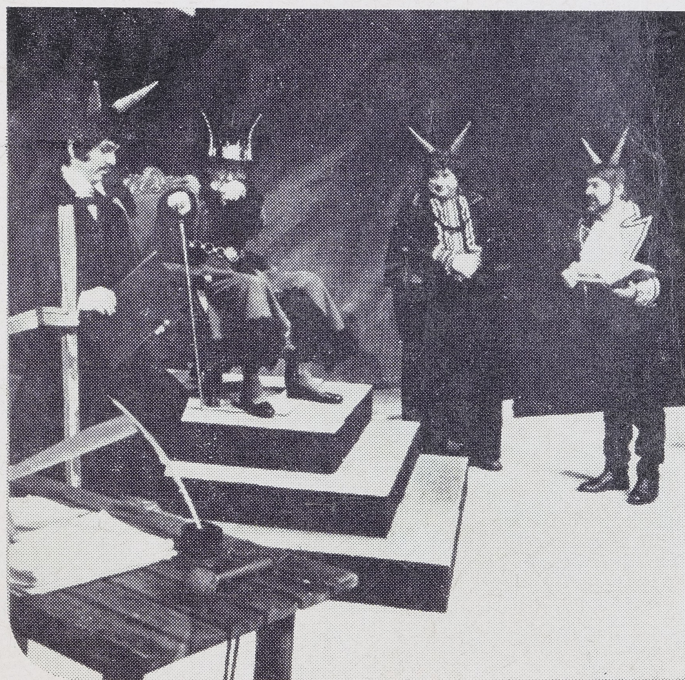
Loula, farář - P. Matoušek

Pučálková, mlynářka -
zasl. um. J. Froňková

Dorotka - E. Jelínková
Kovář - V. Antoř
Plajznerka - M. Asmanová

Solfernus - St. Šárský
Belzebub - Fr. Šec
Ichthuriel - P. Matoušek
Belfegor - A. Postler

1. Trepifajksl - Mates

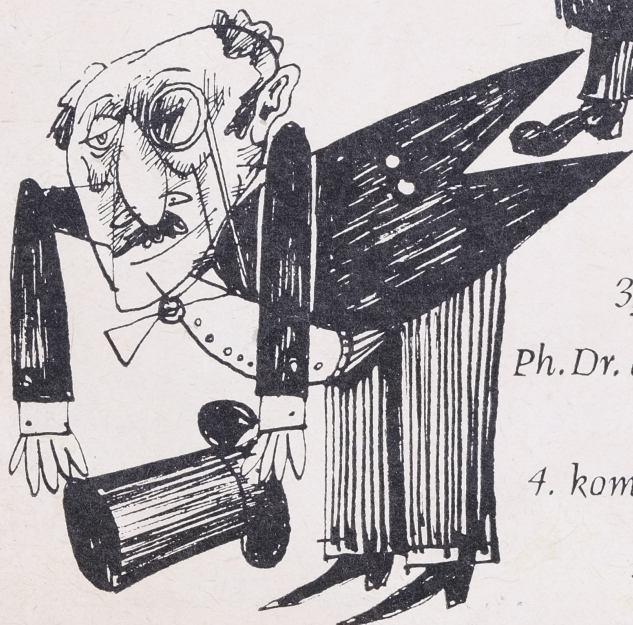

2. vdova Plajznerová

3. farář Louča

Ph.Dr. a Th.Dr. Ichthuriel

4. komediant Lupino

5. kostelník Piškytle

